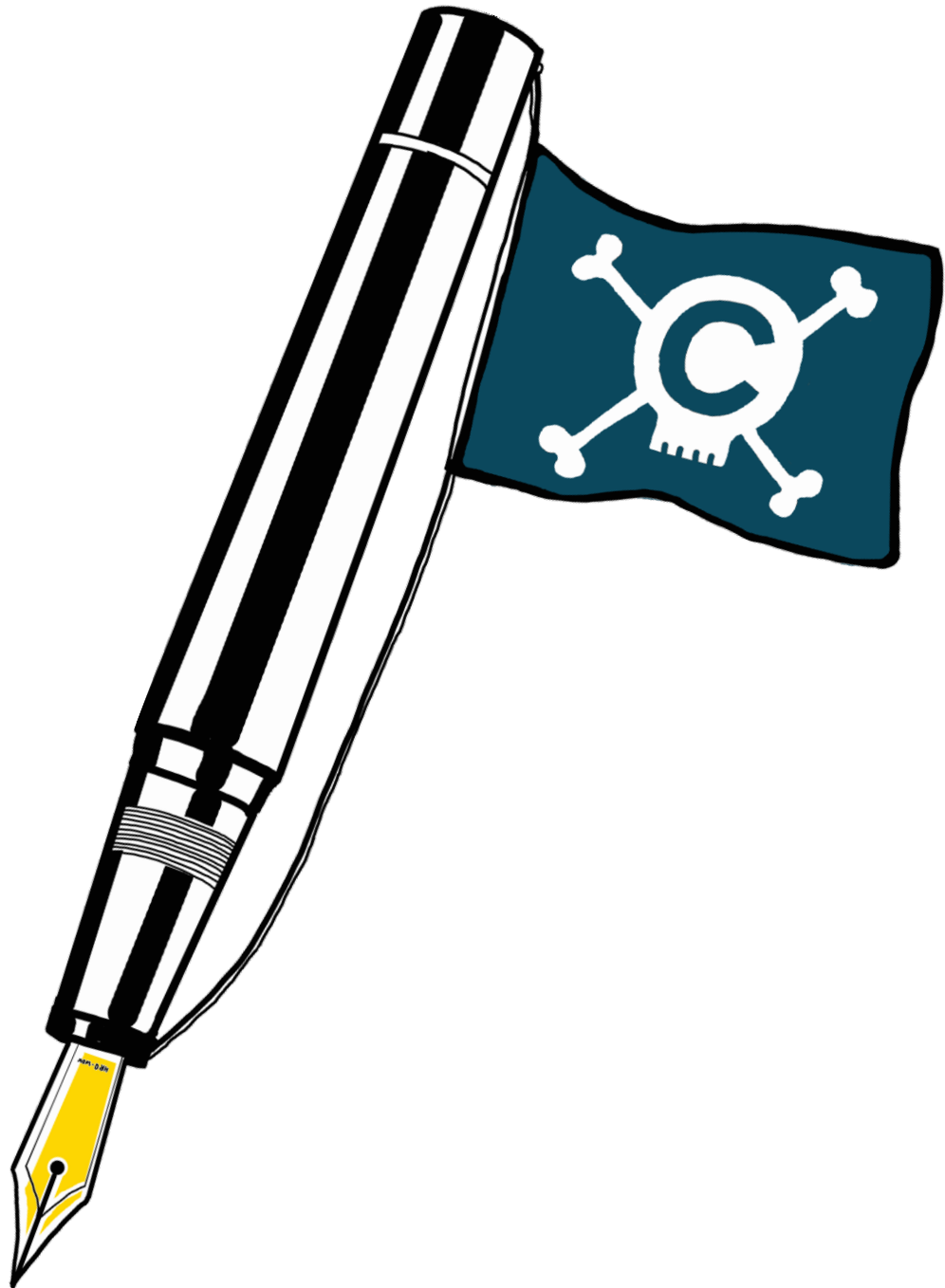

APA Verwijswijzer

Gebaseerd op **APA-stijl 7^e editie**

MEDIATHEEK

Kom kennis maken
hr.nl/Mediatheek

APA Verwijswijzer Versie 18.5.2022
Kennis & Informatie

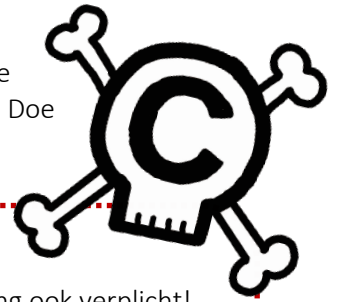

Inhoudsopgave

Het belang van verwijzen	3
1. Verwijzen in je tekst	4
2. Verwijzen in de bronnenlijst	5
Boek of e-boek	7
Hoofdstuk uit samengesteld boek.....	7
Tijdschriftartikel	7
Krantenartikel.....	8
Naslagwerk	8
Internetbron.....	8
Gegevens uit Databank	9
Informeel publicatie (<i>rapport, brochure, folder, richtlijn, jaarverslag, persbericht, etc.</i>).....	9
Audiovisuele bron	9
Social Media	10
Proefschrift, Afstudeeropdracht, Stageverslag	10
Digitale leeromgeving, Intranet.....	10
Dataset	10
Persoonlijke communicatie	11
Juridische bronnen	11
Wetstekst.....	11
Jurisprudentie	11
Parlementair document	11
3. Ontbrekende of afwijkende gegevens.....	11
4. Tabel, figuur en afbeelding	12
5. Internationale APA-regels.....	12
Checklist APA-richtlijnen	13
Bronnenlijst	14

Het belang van verwijzen

Als je onderzoek doet voor een eigen publicatie, bijvoorbeeld een artikel of afstudeerscriptie, maak je gebruik van bestaande literatuur en andere informatiebronnen. Het gebruik van teksten en ideeën van anderen in een eigen publicatie is toegestaan, mits je de originele (informatie)bron vermeldt. Bronvermelding is verplicht. Dit betekent dat je een verwijzing in de tekst moet zetten waaruit blijkt wat de oorspronkelijke bron is. Doe je dit niet, dan pleeg je plagiaat.

Let op zelfplagiat:

Hergebruik je iets uit een eerder gemaakt verslag of opdracht, dan is bronvermelding ook verplicht!

In de bronnenlijst

Student, A. (jaartal). *Titel* [Omschrijving]. Onderwijsinstelling.

Van Dijk, A. (2021). *De missie en visie van ROdam* [Verslag]. Hogeschool Rotterdam.

In je tekst: ...in het verslag (Van Dijk, 2021) dat ik vorig jaar maakte...

Plagiaat is het overnemen van teksten, audiovisueel materiaal, gedachten of redeneringen van anderen en deze laten doorgaan voor eigen werk. Vaak gaat plagiaat samen met het schenden van het auteursrecht, maar dat is niet altijd het geval.

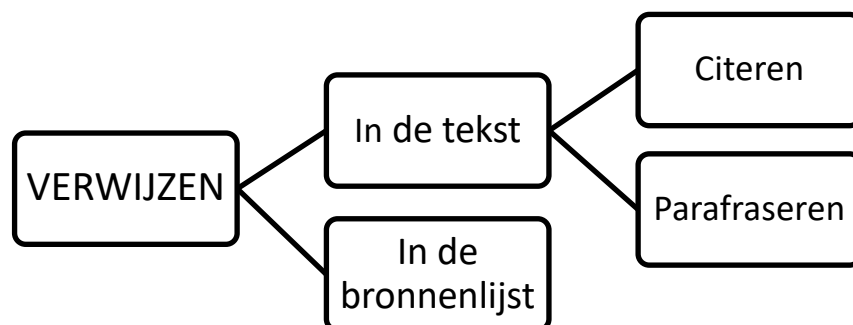
Je kunt plagiaat voorkomen door de bron te vermelden als je:

- Een citaat van iemand overneemt;
- Ideeën, meningen of theorieën van iemand gebruikt (parafraseren);
- Informatie gebruikt, zoals statistieken of grafieken, die data bevatten die door iemand anders zijn verzameld;
- Informatie gebruikt zoals tekeningen, foto's of geluidsfragmenten.

Het doel van bronvermelding is:

- Plagiaat voorkomen;
- Vindbaarheid: uit de bronnenlijst wordt duidelijk waar de informatie kan worden teruggevonden (in een boek, op het internet, etc.);
- Controleerbaarheid: de gevonden informatie is goed begrepen en verwoord.

Door een uniforme stijl te gebruiken zijn teksten en bronvermeldingen overal ter wereld herkenbaar. Binnen Hogeschool Rotterdam gebruiken we onder andere de APA-richtlijnen (editie 7), afkomstig van de American Psychological Association. **Let op:** Bronvermelding in voetnoten is binnen de APA-verwijsstijl niet toegestaan. Binnen de APA-verwijsstijl is het verplicht om op twee plekken in je verslag of rapport te verwijzen: In je tekst en in de bronnenlijst.

1. Verwijzen in je tekst

Dit hoofdstuk behandelt de regels van het verwijzen in de tekst volgens de APA-richtlijnen en wat het verschil is tussen citeren en parafraseren. Bij elk stuk informatie dat je in je verslag of rapport wilt gebruiken, maar dat je niet zelf hebt bedacht, moet je verwijzen. Oftewel: bij elke zin waarin je een mening, idee of theorie weergeeft die je niet zelf hebt bedacht, moet je een verwijzing plaatsen. Je kunt dit in je tekst op twee manieren weergeven: je kunt iets citeren (iets letterlijk overnemen) of je kunt iets parafraseren (iets in je eigen woorden zeggen).

[illegible]

LET OP:

Citeren

- Zet een citaat altijd tussen dubbele aanhalingstekens.
Uitzondering: Een citaat langer dan 40 woorden. Hierbij gebruik je géén aanhalingstekens, zet dit citaat in een los, ingesprongen tekstblok met een witregel erboven en eronder.
- Paginanummer is verplicht in de verwijzing bij een citaat, tenzij het gaat om een internetbron.
- Volgorde van de auteurs is gelijk aan de vermelding in de publicatie, deze wordt dus niet gealfabetiseerd.
- Wil je tekst weglaten binnen een citaat, gebruik dan op de plaats van het weggelaten deel het beletselteken: . . . Voorbeeld: “Dit citaat kan echt ongelooflijk, gigantisch . . . veel korter.”
- In plaats van auteursnamen tussen de haakjes te plaatsen, kan je er ook voor kiezen de auteurs in je tekst in te leiden. Zie de voorbeelden op pagina 4.

Parafraseren

- Bij een parafrase worden nooit dubbele aanhalingstekens gebruikt.
- Bij parafraseren is een paginanummer niet verplicht, maar wel aanbevolen wanneer er naar een specifieke passage wordt verwezen.
- In plaats van auteursnamen tussen de haakjes te plaatsen, kan je deze ook in de lopende zin verwerken. Zie de voorbeelden op pagina 4.

ORIGINEEL

CITEREN

PARAFRASEREN

2. Verwijzen in de bronnenlijst

Alle bronnen waarnaar je in je tekst verwijst, neem je op in de bronnenlijst. Simpel gezegd; de korte verwijzing in de tekst verwijst naar de complete verwijzing in de bronnenlijst. Bronnen waarnaar niet verwezen wordt in de tekst komen dus ook niet in de bronnenlijst. Elk 'soort' bron heeft een andere manier van verwijzen. Daarnaast spelen ook het aantal en soort auteurs een belangrijke rol.

LET OP:

- De bronnenlijst vormt een apart onderdeel en komt na de hoofdttekst.
- De bronnenlijst vermeldt alle gebruikte bronnen in alfabetische volgorde.
- De volgorde van de auteursnamen is gelijk aan die in de publicatie.
- Een 2^e of latere druk vermeld je tussen haakjes na de titel. Oplagen niet vermelden.

Bronnen met meerdere auteurs:	
1 auteur 	Grit, R. (2015). <i>Projectmanagement: projectmatig werken in de praktijk</i> (7e druk). Noordhoff. In je tekst: (Grit, 2015)
2 auteurs 	Koetzier, W., & Brouwers, R. (2015). <i>Basisboek bedrijfseconomie: Theorie</i> (10e herziene druk). Noordhoff. In je tekst: (Koetzier & Brouwers, 2015)
3-20 auteurs 	Leenen, H. J. J., Dute, J. C. J., Gevers, J. K. M., Legemaate, J., De Groot, G. R. J., Gelpke, M. E., & De Jong, E. J. C. (2014). <i>Handboek gezondheidsrecht</i> (6e druk). Boom Juridische Uitgevers. In je tekst: (Leenen et al., 2014)
20+ auteurs 	Van Ene, E., Tweedes, F., Van Drie, D., Viertjes, F., Vijfkens, B., Zessen, G., Zevenkamp, D. M., Van Acht, M., Negens, C., McTen, X., Den Elf, H., Twaalfs, U., Dertiens, O., Veertiennia, J., Vijftiens, D., Van der Zestinius, A., Zevent, K., Achtienst, R., Negentiers, R., . . . Den Laatste, Z. (2021). <i>Waarom zoveel auteurs?</i> Hogeschool Rotterdam. In je tekst: (Van Ene et al., 2021) Noem tot en met 20 auteurs <u>alle</u> namen. Noem bij 20+ auteurs de eerste 19 namen, daarna . . . (het beletselteken), gevolgd door de laatste auteur. Gebruik in het laatste geval géén &-teken.

Boek of e-boek

Hoofdstuk uit samengesteld boek

Papier:

Achternaam auteur, voorletter(s). (jaar). *Titel boek* (X^e ed.). Uitgever.
Baarda, B., Van der Hulst, M., & De Goede, M. (2017). *Basisboek interviewen: Handleiding voor het voorbereiden en afnemen van interviews* (4e herziene druk). Noordhoff.

Online:

Achternaam auteur, voorletter(s). (jaar). *Titel boek*. (X^e ed.). Uitgever. Geraadpleegd op dag maand jaar, van <http://...>

Hart, M. (1991). *Papier is zóó 1990*. Gutenberg. Geraadpleegd op 15 juli 2021, van <https://...>

> **Meerdere uitgevers?** Noem ze allemaal.

> **Geen auteur, wel redacteur?** Noem redacteur(en) gevolgd door afkorting (Red.)/(Reds.).

> Gebruik de verwijzing 'hoofdstuk uit boek' alléén als auteur van het hoofdstuk anders is dan auteur/redacteur van het gehele boek.

Achternaam auteur, voorletter(s). (jaar). Titel hoofdstuk. In Voorletter(s).
Achternaam redacteur boek (Red.), *Titel boek* (pp. xx-xx). Uitgever.

Hooft, L. et al. (2008). De Cochrane Collaboration. In M. Offringa, W. J. J. Assendelft, & R. J. P. M. Scholten (Reds.), *Inleiding in evidence-based medicine: Klinisch handelen gebaseerd op bewijsmateriaal* (4e herziene druk, pp. 234-244). Bohn Stafleu van Loghum.

Tijdschriftartikel

(artikel uit
tijdschrift, journal
of e-journal)

Papier / Online, uit databank:

Achternaam auteur, voorletter(s). (jaar). Titel artikel. *Naam Tijdschrift*,
jaargang(nummer), paginanummer(s).

Weperen, P. W., Van Backx, F. J. G., & Huisstede, B. M. A. (2017). Het effect van sport op Multiple Sclerose: bevindingen van patiënten en professionals. *Sport & Geneeskunde*, 50(1), 16-28.

> **Uit databank:** Naam databank, URL en raadpleegdatum niet vermelden. Zie voor lijst databanken: Hr.nl/databases **Let op:** Zijn gegevens alléén verschenen in een databank en nergens anders, kijk dan bij onderdeel "Gegevens uit databank".

> **DOI:** Wetenschappelijke artikelen hebben vaak een DOI. Dit is een stabiele link. Vermeld, zo mogelijk, de DOI aan het einde van de bronvermelding.

Online, niet uit databank:

Achternaam auteur, voorletter(s). (jaar). Titel artikel. *Naam Tijdschrift*,
jaargang(nummer), paginanummer(s). DOI*/Geraadpleegd op dag maand jaar,
van <http://...>

Herbst, D. M., Griffith, N. R., & Slama, K. M. (2014). Rodeo cowboys: Conforming to masculine norms and helpseeking behaviors for depression. *Journal of Rural Mental Health*, 38, 20-35. <http://doi.org/10.1037/rmh0000008>

Kaplan Akilli, G. (2005). User satisfaction evaluation of an educational website. *The Turkish Online Journal of Educational Technology*, 4, 85-92. Geraadpleegd op 8 juli 2021, van <http://www.tojet.net/articles/v4i1/4111.pdf>

> ***URL of DOI:** Voeg bij online artikelen niet uit databank de raadpleegdatum en URL toe aan het einde van de verwijzing. Heeft een artikel een DOI (stabiele link), gebruik deze dan in plaats van de URL en raadpleegdatum (zie voorbeeld).

Krantenartikel

Papier, Nexis Uni of online versie van papieren krant:

Achternaam auteur, voorletter(s). (jaar, dag maand). Titel artikel. *Naam krant*, paginanummer(s).

Peeperkorn, M. (2017, 18 mei). Globalisering anders bekeken. *De Volkskrant*, pp. 10-11.

In de tekst: (Peeperkorn, 2017)

Online:

Achternaam auteur, voorletter(s). (jaar, dag maand). Titel artikel. *Naam krant*.

Geraadpleegd op dag maand jaar, van <http://>

Remie, M., & Veldhuis, P. (2021, 14 juli). Geen mobieltjes maar frisbees, leerlingen hebben orde en regelmaat nodig. *NRC*. Geraadpleegd op 15 juli 2021, van <http://>...

> **Nieuwswebsites:** Kijk voor nieuwssites zoals NU.nl bij onderdeel 'Internetbron'.

> **Naam auteur onbekend?** Begin bronvermelding met de titel:

Piepschuim is togetherness. (2021, 7 juli). *Het Parool*, p. 19.

In de tekst: ("Piepschuim is togetherness", 2021)

Naslagwerk

(woordenboek, encyclopedie, e.a.)

Papier:

Achternaam auteur, voorletter(s) (jaar). Titel boek. Uitgever.

> **Auteur onbekend?** Zet titel boek vooraan.

Online:

Opgezocht woord/begrip (jaar, dag maand). In *Titel naslagwerk*. Geraadpleegd op dag maand jaar, van <http://>...

Plagiaat. (z.d.). In *Dikke van Dale*. In Van Dale. Geraadpleegd op 16 juli 2021, van <https://hr.vandale.nl/zoeken/zoeken.do>

In de tekst: ("plagiaat", z.d.)

Internetbron

(websites, online tekstbestanden, e.a.)

Achternaam auteur, voorletter(s). (jaar, dag maand). Titel webpagina. Naam website. Geraadpleegd op dag maand jaar, van <http://>

Toonders, J. (2019, 14 januari). *Online marketing: een terugblik & de trends voor 2019*. Frankwatching. Geraadpleegd op 8 juli 2021, van <https://>...

In de tekst: (Toonders, 2019)

Man draagt vijftien kledingstukken om toeslag easyJet te voorkomen. (2019, 7 juli). NU.nl. Geraadpleegd op 8 juli 2021, van <https://>...

In de tekst: ("Man draagt vijftien kledingstukken", 2019)

> **Periodiek:** Is een online artikel onderdeel van een periodiek (bv. krant/tijdschrift/e-journal) kijk dan bij onderdeel 'Tijdschriftartikel' of 'Krantenartikel'.

> **Naam auteur en naam website hetzelfde?** Laat naam website weg.

> **Naam auteur onbekend?** Noem naam organisatie of samenwerkingsverband. Ook onbekend? Begin bronvermelding met de titel (zie voorbeeld Nu.nl). Tip: Is de naam van de organisatie onduidelijk, kijk bij 'Over ons', 'Contact' of 'Colofon'.

> **Gehele website?** Verwijs je naar een website als geheel, neem deze dan niet op in de bronnenlijst, enkel tussen haakjes in je tekst: [Op de website van Hogeschool Rotterdam \(http://hr.nl\)](http://hr.nl) vind je informatie over onderzoek.

Gegevens uit Databank

> **Databank is oorspronkelijke bron:** Zijn gegevens alléén verschenen in de databank verwijs dan op onderstaande manier. Vaak geldt voor artikelen in een databank dat deze óók elders verschenen zijn, bijvoorbeeld in een krant, tijdschrift of wetenschappelijk journal. Verwijs in dit laatste geval zoals bij (online) 'Tijdschriftartikel' of 'Krantenartikel'.

Achternaam auteur, voorletter(s). (jaar). Titel van

Document. *Naam databank*. DOI/Geraadpleegd op dag maand jaar, van <http://>

Ried, K., Fakler, P., & Stocks, N. P. (2017). Effect of cocoa on blood pressure. *Cochrane Database of Systematic Reviews*. <https://doi-org.hr.idm.oclc.org/10.1002/14651858.CD008893.pub3>

Royal Dutch Shell plc. (z.d.). *Company.info*. Geraadpleegd op 8 juli 2021, van <https://company.info/id/341795030000>

> **Auteur onbekend?** Begin de bronvermelding met de titel (zie voorbeeld 'Royal Dutch Shell').

> **DOI:** Vermeld je een DOI (stabiele URL), dan mag je je raadpleegdatum weglaten.

Informele publicatie

(rapport, brochure, folder, richtlijn, jaarverslag, persbericht, etc.)

Achternaam auteur, voorletter(s). (jaar). *Titel van publicatie* (Omschrijving). Uitgever.

Kromhout, M., De Klerk, M., & Kornalijslijper, N. (Reds.). (2018). *Veranderde zorg en ondersteuning voor mensen met een beperking* (SCP-publicatie 2018-17). Sociaal en Cultureel Planbureau. Geraadpleegd op 8 juli 2021, van <https://...>

Raad voor de Rechtspraak. (2016). *U wordt verdacht* [Brochure]. Geraadpleegd op 1 juli 2021, van <https://...>

Van der Werff, S., Van Kesteren, J., Ter Weel, B., & Smits, T. (2021). *Gevolgen crisis op kwaliteit van werk* (Rapport 2020-85). SEO Economisch Onderzoek.

Voedingscentrum. (2005). *Dieet bij diabetes mellitus* (Brochure nr. 841).

> **Informele publicaties zijn:** Documenten die niet formeel zijn uitgegeven of niet commercieel verkrijgbaar zijn, zowel online als op papier. Dit wordt ook wel 'grijze literatuur' genoemd.

> **Online:** Voeg je raadpleegdatum en de URL toe aan het einde van de verwijzing.

> **Organisatie hetzelfde als uitgever?** Dan vervalt de naam van de uitgever.

> **Haken:** Tussen ronde haken ( ) geef je gegevens ter identificatie, zoals een rapport- of brochurenummer. Tussen vierkante haken [ ] kan je ter verduidelijking een omschrijving van een bron toevoegen, bv. [Folder] [Brochure] [Persbericht] [Visitatierapport].

Audiovisuele bron

(Tv-serie, YouTube, geluidsbestand, e.a.)

Achternaam auteur, voorletter(s) (Functie). (jaar of datum). *Titel* [Materiaalsoort]. Uitgever.

NewsPoliticsInfo. (2010, 4 april). *Martin Luther King's last speech: "I've been to the mountaintop"* [Video]. YouTube. Geraadpleegd op 8 juli 2021, van <https://www.youtube.com/watch?v=Oehry1JC9Rk>

> **Online:** Voeg je raadpleegdatum en de URL toe aan het einde van de verwijzing.

> **Auteur:** Noem bij video de regisseur als auteur. Noem eventuele andere medewerkers, zoals producent(en), na de titel als: In Voorletter. Achternaam (functie).

> **Citaat:** Noem in de tekst ook de tijdsaanduiding bv. (NewsPoliticsInfo, 2010, 0:43).

> **Serie:** Gaat het om meer dan één aflevering, noem dan eerste en laatste jaar van verschijnen, bv. (2012-2014).

> **Eén Aflevering:** Noem bij auteur de maker van de aflevering. Noem na de titel (zo mogelijk) afleveringsnummer en de maker van de hele serie. Voorbeeld:

Cendrowski, M. (Director). (2018, 6 oktober). *The conjugal configuration* (Seizoen 12, Aflevering 1) [Aflevering tv-serie]. In D. Goetsch, S. Holland, E. Kaplan, C. Lorre, S. Molaro, & B. Prady (Executive producers), *The big bang theory*. Chuck Lorre Productions; Warner Bros. Television.

Social Media

Achternaam auteur, voorletter(s). (jaar, dag maand). *Inhoud bericht tot 20 woorden* [Omschrijving]. Naam website. Geraadpleegd op dag maand jaar, van <http://>

Hogeschool Rotterdam Mediatheek [@Hrmediatheek]. (2020, 27 augustus). *Geen Hogeschoolpas? Geen probleem! In de mediatheek kun je nu ook boeken lenen met de #HogeschoolRotterdam #app. Ga naar de* [Foto]. Instagram. Geraadpleegd op 15 juli 2021, van <http://>...

IkRotterdam. (2021, 5 juli). *Memorymonday. Het nieuwe hart, 10 jaar terug.* [Foto]. Facebook. Geraadpleegd op 15 juli 2021, van <http://>...

> **Instagram/Twitter/TikTok:** Noteer achter naam auteur [@gebruikersnaam].

> **[Omschrijving]:** Hier kan je aangeven wat voor bestanden het bericht bevat, bv. [Video].

Proefschrift, Afstudeeropdracht, Stageverslag

Papier:

Achternaam auteur, voorletter(s). (jaar). *Titel van publicatie* [Omschrijving]. Naam hogeschool/universiteit.

Jager-Vreugdenhil, M. (2012). *Nederland participatieland: De ambitie van de Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo) en de praktijk in buurten, mantelzorgrelaties en kerken* [Proefschrift]. Universiteit van Amsterdam.

In online databank (bv. LMS, HBO-Kennisbank, Narcis, ShareKit):

Achternaam auteur, voorletter(s). (jaar). *Titel van publicatie* [Omschrijving, Naam hogeschool/universiteit]. Naam databank.

Kleij, V. (2017). *Positioneren of internal branding: Welke strategie moet MediaCenter kiezen* [Bachelor scriptie, Hogeschool Rotterdam]. HBO-Kennisbank.

Op website:

Achternaam auteur, voorletter(s). (jaar). *Titel van publicatie* [Omschrijving, Naam hogeschool/universiteit]. Naam website. Geraadpleegd op dag maand jaar, van <http://>

Digitale leeromgeving, Intranet

(Teams, HINT, LMS
e.a.)

Digitale leeromgeving, Intranet (bv. Teams, LMS, HINT):

Achternaam auteur, voorletter(s). (jaar). *Titel document* [Omschrijving]. Naam digitale leeromgeving. Geraadpleegd op dag maand jaar, van <http://>...

> **Toegang:** Verwijs alleen naar een digitale leeromgeving als je lezer ook toegang heeft, verwijs anders zoals bij 'Persoonlijke communicatie'.

Dataset

Dataset (bv. onderzoeksgegevens gebruikt voor samenstellen tabel):

Eigenaar dataset. (jaar). *Naam van bestand* (Versienummer) [Dataset]. Uitgever. Geraadpleegd op dag maand jaar, van <http://>...

Centraal Bureau voor de Statistiek. (2022). *Elektriciteitsbalans; aanbod en verbruik* [Dataset]. Geraadpleegd op 17 mei 2022, van <https://data.overheid.nl/dataset/511-elektriciteitsbalans--aanbod-en-verbruik>

> **Versienummer onbekend:** Laat het nummer dan weg.

> **Uitgever zelfde als eigenaar:** Noem in dat geval alleen de eigenaar.

**Persoonlijke
communicatie**
(Eigen onderzoek)

In de tekst: (persoonlijke communicatie, dag maand jaar)
... volgens de heer Jan Jansen (persoonlijke communicatie, 12 juli 2021) is dit niet het geval ...

> **Persoonlijke communicatie is:** interviews, e-mails (inclusief bijlagen), gesprekken, chats, lessen, cursussen of vertrouwelijke documentatie zoals patiëntendossiers. Verwijs in de tekst, niet in de bronnenlijst, omdat de bron voor de lezer niet te achterhalen is.

Juridische bronnen

Bij juridische opleidingen worden verwijzingen doorgaans gemaakt volgens de 'Leidraad voor juridische auteurs' (Bastiaans et al., 2016). Onderstaande richtlijnen voor het verwijzen naar juridische bronnen zijn bedoeld voor studenten die hiervoor toch de APA-richtlijnen moeten hanteren.

Wettekst

Titel. (jaar, dag maand). Naam website. Geraadpleegd op dag maand jaar, van [http://Wet maatschappelijke ondersteuning 2015](http://Wet.maatschappelijke.ondersteuning.2015). (2014, 18 juli). Overheid.nl.
Geraadpleegd op 8 juli 2021, van <http://wetten.overheid.nl/BWBR0035362/>

> **Datum:** De datum is de dag van uitgifte.

> **Boek/website:** Alle Nederlandse wetten staan op de website wetten.overheid.nl. Staat de wettekst in een boek volg dan de richtlijnen voor verwijzen naar een boek.

Jurisprudentie

Instantie (jaar, dag maand). *ECLI.* Naam website. Geraadpleegd op dag maand jaar, van <http://>

[Rechtbank Den Haag](http://Rechtbank.Den.Haag). (2015, 6 november). *ECLI:NL: RBDHA:2015:12706*.

Geraadpleegd op 14 juli 2021, van

<http://deeplink.rechtspraak.nl/uitspraak?id=ECLI:NL:RBDHA:2015:12706>

In de tekst: ([Rechtbank Den Haag](http://Rechtbank.Den.Haag), 2015)

**Parlementair
document**

Kamerstukken I/II, stuknummer, volgnummer. (jaar, dag maand). Naam website.
Geraadpleegd op dag maand jaar, van <http://>

Kamerstukken II, 31143, nr. 38. (2009, 9 februari). Overheid.nl. Geraadpleegd op 12 juli 2021, van <https://zoek.officielebekendmakingen.nl/kst-31143-38.html>

In de tekst: In zijn brief aan de Tweede Kamer geeft minister Van der Laan (*Kamerstukken II, 31143, nr. 38*, 2009) aan dat...

> **Kamerstukken:** Gebruik *Kamerstukken I* bij Eerste Kamer, en *Kamerstukken II* bij Tweede Kamer. In je tekst kan je vermelden dat het om een wetsvoorstel, brief van de minister, memorie van toelichting, etc. gaat.

> **Handelingen:** Verwijs naar notulen van de vergaderingen van de Eerste Kamer en de Tweede Kamer als *Handelingen (I of II)*.

3. Ontbrekende of afwijkende gegevens

- **Auteur of redacteur ontbreekt:** Noem de organisatie. Organisatie ook onbekend; zet de titel op de plaats van de 'Auteur'. Gebruik in het laatste geval bij de verwijzing in je tekst de titel tussen dubbele aanhalingstekens. Lange titels inkorten is daarbij toegestaan. (Zie voorbeeld bij onderdeel 'Internetbron')

- **Datum ontbreekt:** Gebruik de afkorting voor 'zonder datum': (z.d.).
- **Samenwerkingsverband:**
Bv. werkgroep, noem de naam van het samenwerkingsverband.
- **Organisatie gelijk aan de uitgever:** Zet naam van de uitgever op de plaats van 'Auteur'.
- **Uitgever ontbreekt:** Zet de naam van de organisatie op de plaats van 'Uitgever'.
Organisatie ook onbekend: gebruik afkorting voor 'zonder uitgever': (z.u.).
- **Bron genoemd in bron:** Raadpleeg bij voorkeur de oorspronkelijke bron. Lukt dat niet, verwijst dan in je lopende tekst naar beide bronnen. Voorbeeld: (Achterberg, 2010, in Berenburg, 2021, p. 21). Verwijs in je bronnenlijst alléén naar de bron die jij zelf gebruikt hebt.

4. Tabel, figuur en afbeelding

Neem je een afbeelding (tabel, grafiek, foto, etc.) over, dan verwijst je naar die afbeelding op 3 plaatsen:

1. **In de tekst:** Nummer de afbeelding zodat je ernaar kan verwijzen in je tekst:
In Figuur 1 is te zien dat... zie Tabel 3 voor...
2. **In de bronnenlijst:** Verwijs naar de gehele publicatie waar de afbeelding uit komt.
3. **Bij de afbeelding:** Zet nummer en naam boven de afbeelding, de rest van de verwijzing eronder.
Zet onder een afbeelding zo mogelijk ook wie het 'copyright' heeft. De naam van een afbeelding mag je aanpassen. Heb je een afbeelding aangepast, schrijf dan: Aangepast overgenomen uit...

In je tekst

In Figuur 1 is te zien ...

Boven een figuur/tabel

Figuur 1.

Naam figuur.

Onder de figuur/tabel (uit een online bestand)

Opmerking. Overgenomen uit *Titel* (p. x) door A. Auteur, jaar, (http://). Copyright jaar, naam auteursrechthebbende.

In de bronnenlijst:

Standaardvermelding voor het type materiaal.

Uitzonderingen: Verwijs je naar een afbeelding zonder deze over te nemen, dan gelden dezelfde regels als voor citeren van tekst. Gebruik je een afbeelding alleen als illustratie, bijvoorbeeld op je titelblad, zet dan onder het beeld een verwijzing (Achternaam maker, jaartal). Je kan je ook op de eerstvolgende pagina verwijzen als: Omslagfoto: Achternaam maker, jaar.

Figuur 1.

Mona

Opmerking. Overgenomen uit *APA Verwijswijzer* (p. 12) door Kennis & Informatie, 2021.
(<https://www.hogeschoolrotterdam.nl/globalassets/mediatheek/downloads/apa-verwijswijzer.pdf>). Copyright 2021, Hogeschool Rotterdam.

5. Internationale APA-regels

Deze handleiding gaat uit van de Nederlandse APA-regels. Worden bij je opleiding de internationale APA-regels gebruikt, dan gelden de volgende afwijkende regels:

- Bij tussenvoegsels van achternamen de schrijfwijze (met of zonder hoofdletters) overnemen zoals in de bron vermeld; (van der Vliet, 2018), (Von Vleet, 2019).
- Gebruik Engelse afkortingen voor ontbrekende gegevens; (n.d.) voor 'no date', etc.
- Fysiek tijdschrift: achter publicatiejaar ook maand en dag noemen; (2019, January 20)
- Raadpleegdatum online bronnen noteren als: Retrieved month day, year, from http://

Checklist APA-richtlijnen

Check hier de meest voorkomende regels en richtlijnen.

Algemeen

- ☐ Je hebt in de tekst en in de bronnenlijst verwezen.
- ☐ Alle verwijzingen in de tekst zijn terug te vinden in de bronnenlijst, alle titels in de bronnenlijst zijn terug te vinden in de tekst.
- ☐ In je tekst blijkt duidelijk welke gedeelten eigen werk zijn en welke gedeelten gebaseerd zijn op andere bronnen. Dit geldt ook voor gebruikte afbeeldingen.
- ☐ Interpunctie (punten, komma's, spaties, etc.) is juist gebruikt in de tekst en in de bronnenlijst.
- ☐ Interviews staan in de tekst vermeld met naam, 'persoonlijke communicatie' + datum van interview. Interviews staan niet in de bronnenlijst.
- ☐ De datum bij een interview en de raadpleegdatum van een internetbron is voluit geschreven. Bijvoorbeeld: 1 juni 2020.

Bronvermelding in de tekst

- ☐ De bronvermelding maakt onderdeel uit van de tekst en verwijst naar de bronnenlijst.
- ☐ De bronvermelding bevat de naam van de auteur(s) (zonder voorletters) en het jaartal.
- ☐ Bij verwijzen naar drie of meer auteurs gebruik: Naam eerste auteur et al.: (Langhorst et al. 2021)
- ☐ Gebruik in eigen tekst geen &-teken maar het woord 'en' voor het noemen van de laatste auteur.
- ☐ De volgorde van de auteurs is gelijk aan de vermelding in de publicatie (niet alfabetiseren).
- ☐ Een parafrase wordt weergegeven zonder dubbele aanhalingstekens.
- ☐ Een citaat is ongewijzigd overgenomen en staat tussen dubbele aanhalingstekens.
- ☐ Een citaat van meer dan 40 woorden staat in een apart tekstblok, springt in en heeft geen aanhalingstekens.
- ☐ Paginanummer is verplicht in verwijzing bij citaat, tenzij het gaat om een internetbron.
- ☐ Bijlagen en afbeeldingen zijn genummerd en worden genoemd in de tekst.
- ☐ Bronvermelding in voet- of eindnoten is binnen de APA-verwijsstijl niet toegestaan.

Bronvermelding in de bronnenlijst

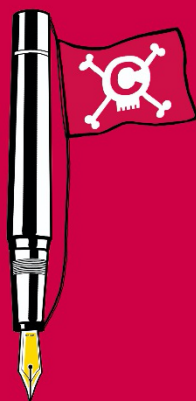
- ☐ De bronnenlijst vormt een apart hoofdstuk en komt na de hoofdtekst.
- ☐ De bronnenlijst vermeldt alle gebruikte bronnen in alfabetische volgorde
- ☐ Er staan géén witregels tussen de referenties.
- ☐ Is een referentie langer dan één tekstregel, dan springen de overige regels van die referentie in.
- ☐ Elke 'soort' bron heeft in de bronnenlijst een andere manier van verwijzen. Uit de verwijzingen kan daardoor worden opgemaakt dat het gaat om een boek, internetbron, tijdschriftartikel, etc.
- ☐ In een referentie hoort minstens één onderdeel cursief te zijn, welk deel hangt af van de bron.
- ☐ Achternamen en tussenvoegsels voluit schrijven.
- ☐ Géén voornamen vermelden maar alleen voorletter(s.).
- ☐ Bij niet-auteurs wordt de functie tussen haakjes vermeld.
In de tekst: (Jansen, 2021). Bronnenlijst: Jansen, A. (Red.). (2021).
- ☐ Titel en ondertitel beginnen beide met een hoofdletter. Ze worden gescheiden door een dubbele punt. Titel: Ondertitel. Tenzij er achter de titel een leesteken staat. Titel! Ondertitel
- ☐ Tweede of latere druk wordt tussen haakjes achter titel genoemd. Titel (2e druk).
Eerste druk wordt niet genoemd.

Bronnenlijst

American Psychological Association (2020). *Publication Manual of the American Psychological Association: The Official Guide to Apa Style* (7th edition).

Werkgroep APA. (2021). *De APA-richtlijnen uitgelegd: Een praktische handleiding voor bronvermelding in het hoger onderwijs* (3^e herziene editie). Netwerk Auteursrechten Informatiepunten. Geraadpleegd op 16 juli 2020, van <https://www.auteursrechten.nl/files/auteursrechten/2021-07/De%20APA-richtlijnen%20uitgelegd%20-%203e%20editie.pdf>

Kennis en Informatie

Hr.nl/mediatheek

Dit werk valt onder een Creative Commons Naamsvermelding NietCommercieel-GelijkDelen licentie.

Dit betekent dat het werk voor niet-commerciële doeleinden hergebruikt mag worden zolang er een naamsvermelding bij wordt gegeven en het nieuw ontstane werk zelf ook hergebruikt mag worden door anderen onder een soortgelijke licentie.

Onderwijs
en Ontwikkeling
Kennis en Informatie
overtref jezelf

